

Voortgangsrapportage klimaatadaptatie januari – augustus 2026

Klimaatadaptatie strategie Zeeland, zeespiegelstijging en
meerlaagsveiligheid, provinciale acties klimaatadaptatie

Voortgangsrapportage klimaatadaptatie januari – augustus 2026

Klimaatadaptatie strategie Zeeland, zeespiegelstijging en
meerlaagsveiligheid, provinciale acties klimaatadaptatie

Datum	september '26
Auteur	Team klimaatadaptatie
Versienummer	1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
Klimaatadaptatie in Provincie Zeeland	4
Leeswijzer	4
Herijking en nieuwe KASZ	5
Klimaatatlas	5
Signaalkaarten Water- en Bodemsysteem	5
Data alliantie Zeeland – klimaatadaptatie	5
Werkgroep Natuur	6
KasZ Communicatielab	6
NK Tegelwippen	6
Enquête	6
Fotografie	7
Zeeuwse strategie zeespiegelstijging en waterveiligheid	7
Project FIER	7
1. Overstromingsbestendige infrastructuur	7
2. Serious game infrastructuur	7
3. Grensoverschrijdende datasamenwerking	8
4. Herstelplan voor niet of licht overstroomde gebieden	8
Hitte – richtlijnen werken bij warm weer	8
Onderbouwing overstromingsbestendige Deltaweg	8
Bovenregionale Stresstest wateroverlast	9
Klimaatadaptatie als onderdeel van besluitvorming	9
Deltaprogramma: Zuidwestelijke Delta	9
.....	10
Colofon	10

1. Inleiding

Klimaatadaptatie in Provincie Zeeland

De provincie Zeeland staat voor grote uitdagingen op het gebied van klimaatadaptatie. Door haar ligging in de delta is Zeeland bijzonder kwetsbaar voor zeespiegelstijging, extreme neerslag en periodes van extremen hitte en droogte. In deze voortgangsrapportage geven wij een overzicht van de eigen inspanningen als Provincie Zeeland voor de eigen organisatie en voor Zeeland, en de voortgang van de samenwerking binnen de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KASZ) waar we samen werken met de Zeeuwse overheden en maatschappelijke partners. Ook wordt de voortgang op gebied van waterveiligheid en zeespiegelstijging beschreven.

Als provincie voeren wij de regie op de vertaling van het landelijke klimaatbeleid naar de regionale context van Zeeland. Binnen de KASZ werken wij intensief samen met gemeenten, waterschap en maatschappelijke partners om de effecten van klimaatverandering in beeld te brengen. Daarbij ontwikkelen wij gevolgenbeelden voor alle relevante sectoren, zodat partners inzicht krijgen in de mogelijke impact op hun domein.

In de risicodialogen die wij met deze partners voeren, staat bewustwording centraal: partijen worden uitgenodigd om te handelen naar de geschetste effecten van klimaatverandering. Wanneer zij ervoor kiezen om geen aanvullende maatregelen te nemen, brengen wij de resterende risico's expliciet in beeld. Op die manier kunnen betrokkenen zich voorbereiden op de gevolgen die onvermijdelijk zijn, en blijft de provincie richtinggevend in het versterken van de klimaatbestendigheid van Zeeland.

Op het terrein van waterveiligheid en zeespiegelstijging richt Zeeland zich niet alleen op het versterken van primaire keringen en het verbeteren van monitoring en scenario-analyse, maar ook op het inzichtelijk maken van de lange termijneffecten van zeespiegelstijging. Deze inzichten vertalen we naar concrete maatregelen die vandaag al genomen kunnen worden, zodat de provincie tijdig voorbereid is op de toekomstige gevolgen. Daarmee stimuleren we innovatieve oplossingen voor adaptief bouwen en vergroten we de bewustwording bij inwoners en bedrijven, met als doel een duurzame en veilige leefomgeving.

Leeswijzer

Binnen de Klimaatadaptatie strategie Zeeland (KASZ) zijn in het afgelopen jaar meerde acties uit de uitvoeringsagenda verder in actie gezet of opgepakt. Daarnaast wordt gewerkt aan het herijken van de strategie en het opstellen van een nieuwe uitvoeringsagenda. De voortgang van dit jaar wordt in hoofdstuk 2 beschreven.

In hoofdstuk 3 wordt de voortgang toegelicht voor de onderwerpen zeespiegelstijging en meerlaagsveiligheid.

Tot slot wordt in hoofdstuk 4 de voortgang van de klimaatadaptatie binnen de Provincie Zeeland in de periode van januari tot augustus 2026 toegelicht.

2. Voortgang Klimaatadaptatie Strategie Zeeland

Herijking en nieuwe KASZ

Het komend half jaar wordt gewerkt aan het herijken van de strategie en het opstellen van een nieuwe uitvoeringsagenda. De vernieuwde KASZ zal voortbouwen op de huidige strategie en benut de lessen en ervaringen van afgelopen jaren. In 2027 volgt de inhoudelijke behandeling en vaststelling in Staten, AV en de gemeenteraden. De nieuwe KASZ zal dan per januari 2028 van kracht zijn.

Klimaatatlas

De Zeeuwse klimaatatlas is een tool die voor alle Zeeuwse gemeenten beschikbaar is waarmee de klimaateffecten en de kwetsbaarheden voor het bebouwd gebied van de gemeenten in kaart zijn gebracht. De kaarten in de Zeeuwse klimaatatlas zijn geactualiseerd voor de labelkaarten waar nieuwe brondata beschikbaar is, o.a. de groenkaarten en gevoelstemperatuur. En de atlas is uitgebreid met een sociale kwetsbaarheidskaart voor het thema hitte. Naast waar de klimaateffecten voorkomen (gevaar/risico) of waar de openbare ruimte zo is ingericht dat ze de klimaateffecten voelen (blootstelling), is nu ook in kaart gebracht waar (groepen) kwetsbare mensen en mensen in een kwetsbare situatie verblijven, die de grootste impact ervaren door deze klimaateffecten (kwetsbaarheid). Door dit in kaart te brengen, kan de gemeente rekening houden met hen in het prioriteren van locaties om maatregelen op te stellen in het kader van hitte.

Signaalkaarten Water- en Bodemsysteem

Samen met de Zeeuwse gemeenten en het waterschap zijn kaarten ontwikkeld om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in beeld te brengen wat de risico's zijn door klimaatverandering vanuit het water en bodemsysteem. In het voorjaar is een testversie opgeleverd. Deze testversie is te vinden in de eigen Digital Twin omgeving van de Provincie. In het eerst halfjaar van 2026 hebben verschillende overheden het instrument getest en opmerkingen kunnen geven op de kwaliteit van de kaarten, het gebruiksgemak van het instrument en de duidelijkheid van het bijbehorende rapport. In de zomermaanden worden de opbrengsten samengebracht en wordt een plan opgesteld om het instrument door te ontwikkelen naar een gebruiksversie. Een aantal kaartlagen zullen worden aangepast, en de gebruiksvriendelijkheid van het instrument wordt verbeterd. Ook komt er een nieuwe rapportage met uitleg over de totstandkoming van het instrument, en uitleg over het gebruik van de kaarten.

Data alliantie Zeeland – klimaatadaptatie

Vanuit de KASZ is afgelopen jaar een kwartiermaker betaald om de Data alliantie Zeeland voor klimaatadaptatie vorm te geven. De kwartiermaker heeft een werkgroep bij elkaar gebracht vanuit de verschillende Zeeuwse overheden (een selectie van gemeenten, waterschap, provincie, een vertegenwoordiger vanuit de samenwerking afvalwaterketen (SAZ+) en ook Rijkswaterstaat is aangesloten). Vanuit deze werkgroep is de eerste aanzet gemaakt om deze samenwerking voor klimaatdata te organiseren. De DAZ-KA richt zich op het uniformeren van data en het makkelijk toegankelijk maken van data en instrumenten waarmee uitwisseling tussen gemeenten mogelijk is. Ook is een eerste aanzet gemaakt voor een website waar de producten straks terug te vinden moeten zijn (deze is nog niet openbaar in te zien). Verder zijn er ideeën voor een aantal nieuwe projecten ontstaan binnen de werkgroep. Een belangrijke opdracht van kwartiermaker is een organisatiestructuur voor de DAZ neerzetten (wie is opdrachtgever, hoe wordt verantwoording afgelegd, wie zijn betrokken en wie kan uren

besteden aan projecten). In het najaar van 2026 brengt de kwartiermaker advies uit over de mogelijke organisatiestructuur.

Werkgroep Natuur

De werkgroep Natuur is een nieuwe werkgroep onder de KASZ die zich bezig gaat houden met de actie uit de uitvoeringsagenda "Verder in kaart brengen van klimatologische effecten op soorten en leefgebieden (relatie met opstellen kennisagenda)." Er wordt ingezet op 3 sporen: een stuk over biodiversiteit en klimaatadaptatie voor de nieuwe KASZ, een handreiking voor het ontwerp en beheer van stedelijk natuur/groen met de focus op het veranderen klimaat en het verzamelen van kennisvragen. Vanuit de KASZ wordt bijgedragen aan twee onderzoeksprojecten: CSI trees en Monitoring Toekomstbomen. Beide onderzoeken richten zich op klimaatbestendigheid van bomen in stedelijk gebied en zijn aanvullend aan elkaar (laboratorium en praktijkonderzoek).

KasZ Communicatielab

In het KasZ Communicatielab delen de Provincie Zeeland, Zeeuwse gemeenten, waterschap en partners zoals NME Schouwen-Duiveland en RES Zeeland kennis en ervaringen op het gebied van communicatie. We komen 2 á 3 keer per jaar fysiek bijeen en online indien nodig. We blikken dan terug op acties en campagnes en kijken vooruit. Wat kunnen we gezamenlijk doen om de thema's droogte, hitte, wateroverlast, overstromingsgevaar en duurzaamheid onder de aandacht te brengen en om mensen in actie te laten komen, zodat inwoners en ondernemers bijdragen aan een klimaatbestendig Zeeland? Die vraag staat centraal. We benutten elkaars expertise en zorgen dat we op één lijn zitten in hoe we communiceren over het thema klimaat in Zeeland. Gemeenten zetten hun eigen communicatiekanalen in (bekend bij inwoners) en linken naar www.zeelandverandertmee.nl. Tot eind augustus 2026 ongeveer 2000 paginaweergaven met een piek in juli. Provincie Zeeland beheert deze website. De Regionale Energiestrategie (RES) Zeeland is inmiddels ook onderdeel van de bijeenkomsten van het KasZ Communicatielab. Er is veel overlap en de communicatieadviseurs hebben zowel Klimaat als Energie in hun pakket. Wel zo efficiënt dus.

NK Tegelwippen

Het NK Tegelwippen is een jaarlijks terugkerend evenement waarbij gemeenten door heel Nederland met elkaar concurreren om zoveel mogelijk tegels te vervangen door groen. Op www.nk-tegelwippen.nl wordt bijgehouden hoeveel tegels iedere gemeente wipt. Zeeland kent bovendien een eigen competitie: De Zeeuwse Tegelwippers. In deze poule strijden alle Zeeuwse gemeenten om de titel van Zeeuws Kampioen Tegelwippen. Ook dit jaar doen opnieuw alle dertien gemeenten mee. In 2025 werd de gemeente Sluis uitgeroepen tot Zeeuws Kampioen Tegelwippen. De Zeeuws-Vlaamse gemeente wipte maar liefst 48.542 tegels. In 2026 is de gemeente Veere de virtuele winnaar. De strijd duurt tot en met 31 oktober. Vanuit het Communicatielab is inzet geleverd op ondersteuning en activering van de gemeenten en inwoners door middel van actiedagen Tegelwippen op meerdere locaties.

Enquête

De Zeeuwse overheden hebben gezamenlijk de enquête 'Hoe beleeft u extreem weer in Zeeland?' Deze stond in augustus op www.denktankzeeland.nl en is door bijna 1300 respondenten ingevuld. Provincie Zeeland en de gemeenten gebruiken de input om de voorbereiding op klimaatverandering en de uitvoering van klimaatadaptatiemaatregelen in Zeeland verder te verbeteren.

Fotografie

Op een warme dag in augustus hebben we op verschillende plekken in Zeeland foto's laten maken waarop hitte en droogte goed zichtbaar zijn. Denk aan een versteend plein, schapen in de schaduw langs de Deltaweg en stofwolken achter een landbouwvoertuig. Met deze foto's wordt de beeldbank aangevuld en geactualiseerd.

3. Voortgang zeespiegelstijging en meerlaagsveiligheid

Zeeuwse strategie zeespiegelstijging en waterveiligheid

Als provincie hebben we dit jaar het initiatief genomen tot het opstellen van een Zeeuwse strategie voor zeespiegelstijging en waterveiligheid. In april 2026 hebben Provinciale Staten hiervoor de Roadmap "Naar een Groeiende Delta" vastgesteld. Deze Roadmap beschrijft de stappen die we de komende tijd willen zetten om samen met onze partners in het gebied, belangenorganisaties en burgers toe te werken naar breed gedragen oplossingen in relatie tot de stijgende zeespiegel.

Als onderdeel van de Roadmap is door Provinciale Staten tevens een eerste voorkeursrichting aangegeven. De komende periode worden vervolgstappen gezet, zodat eind 2027 een Zeeuwse strategie voor zeespiegelstijging kan worden meegenomen bij de herijking van de Klimaatadaptatiestrategie.

Project FIER

We zijn als provincie Zeeland Lead partner voor het Interreg-project FIER (flooding, infrastructure evacuation resilience). Met FIER zijn grote stappen gezet in meerlaagsveiligheid: laag 0 Bewustwording, 1 Preventie, 2 Gevolgbeperking door ruimtelijke inrichting, 3 Crisisbeheersing, 4 Herstel. De provincie Zeeland richt zich met name op laag 3 en 4. De inzichten uit FIER worden gebruikt in het project voor de vernieuwing van de Deltaweg, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

In het FIER-project zijn in het afgelopen jaar grote stappen gezet. Binnen dit project hebben we vier deelprojecten:

1. Overstromingsbestendige infrastructuur

Er is onderzocht hoe het wegennet functioneert voor, tijdens en na een overstroming. Voor de fase voor een overstroming is gekeken naar de capaciteit van de wegen en wat de knelpunten zijn die evacuatie van de provincie vertragen. Voor de fase tijdens een overstroming is gekeken naar de mogelijkheden voor verticale evacuatie (bijvoorbeeld naar zolder) en vluchten over kortere afstand naar schuillocaties. Voor de fase na de overstroming is gekeken welke wegen zijn blijven liggen en beschikbaar zijn als de stormvloed afgelopen is, maar als de dijkbreuken nog niet gedicht zijn. Dit deelproject is dit jaar volledig afgerond. De resultaten zijn gedeeld met andere wegbeheerders in de regio en worden ingebracht in trajecten rond infrastructuurprojecten binnen onze eigen organisatie en daarbuiten.

2. Serious game infrastructuur

Voor het oefenen van een crisissituatie is een serious game gemaakt. Hiermee kan in een virtuele (spel)omgeving een overstroming gesimuleerd worden. Dit geeft inzicht in de beslissingen die genomen moeten worden bij een dreigende overstromingen en in de eerste fase van de overstroming. Ook helpt het om het effect van de maatregelen die zijn voorgesteld in project 1 inzichtelijk te maken. De game is vorig jaar afgerond en dit jaar op verschillende momenten gespeeld met partners in de regio om zo bij te dragen aan bewustzijn rondom meerlaagsveiligheid en de rol van infrastructuur in waterveiligheid.

3. Grensoverschrijdende datasamenwerking

Op basis van de overstromingsscenario's die in dit project gemaakt zijn voor verschillende punten in de grensregio, is een handboek opgesteld waarin de methode voor datasamenwerking in grensregio's is uitgewerkt. Momenteel wordt er met internationale partners in FIER gewerkt aan de voltooiing van dit handboek, om zo de internationale toepasbaarheid te vergroten.

4. Herstelplan voor niet of licht overstroomde gebieden

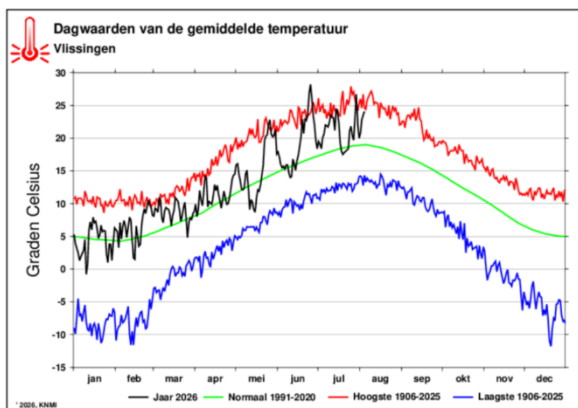
Voor de gebieden die zelf niet of licht overstroomd wordt in dit project geanalyseerd wat de effecten zijn van overstromingen elders. Daarbij wordt onder andere gekeken naar weginfrastructuur, communicatienetwerken en water- en energievoorziening. Er is een concept voor dit plan opgesteld dat nu door de verschillende partners wordt gereviewd om ervoor te zorgen dat de verschillende invalshoeken die in dit project aan de orde zijn gekomen op de juiste manier verwerkt worden. Bij het opstellen van dit plan waren onder andere gemeentes, waterschappen, zorgvertegenwoordigers, (nuts)bedrijven, Rijkswaterstaat en de Veiligheidsregio Zeeland betrokken om tot een compleet beeld te komen. Dit plan biedt een basis en een eerste aanzet voor een goede voorbereiding op herstel.

Overstromingsscenario's

Er zijn overstromingsscenario's gemaakt voor de natte regionale keringen in Zeeland. Hiermee is in beeld gebracht wat de gevolgen zijn van overstromingen uit verschillende kanalen en het Veerse Meer. Daardoor hebben we nu een completer beeld van de risico's op overstromingen in de provincie.

4. Voortgang Klimaatadaptatie Provincie Zeeland

Hitte – richtlijnen werken bij warm weer

De zomer van 2026 begint al vroeg en is warm en droog. Eind juli zijn er al drie hittegolven geweest. Na de eerste hittegolf bleek dat er intern geen goed hitteprotocol is. Vanuit Facilitair, Arbo en Verzuim, Veiligheid en preventie en Klimaatadaptatie is dit direct opgepakt en een voorlopige richtlijn 'Veilig werken met warm weer' opgesteld.

Op dit moment werken we verder aan een breder protocol 'Veilig werken bij extreme

weersomstandigheden', zodat we voorbereid zijn op alle extreme weersomstandigheden, zoals extreem koud, storm, onweer en extreme neerslag.

Onderbouwing overstromingsbestendige Deltaweg

De provincie bereidt de herinrichting van de Deltaweg voor. Deze weg is een vitale verbinding tussen verschillende delen van Zeeland, ook bij calamiteiten en extreem weer of een overstroming. Conform onze klimaatadaptatie-strategie richten we dergelijke infrastructuur klimaatbestendig in. In het ontwerp voor de herinrichting is daarom geadviseerd over maatregelen om de effecten van hitte, droogte en wateroverlast door regenval te beperken. Maar om de weg als vitale verbinding overstromingsbestendig in te richten, is

een ingrijpende ophoging van een deel van de weg op Noord-Beveland nodig. Om de noodzaak daarvan te kunnen afwegen, zijn de kosten en de baten (uitgedrukt in vermindering van schaderisico en vermeden schade) van de ophoging uitgewerkt. Deze uitwerking is een voorbeeld voor soortgelijke afwegingen over klimaatbestendige vitale infrastructuur.

Bovenregionale Stresstest wateroverlast

Alle provincies voeren vanaf 2024 een bovenregionale stresstest wateroverlast uit, om in te schatten welke gevolgen een extreme bui kan hebben als in 2021 in Limburg viel. Voor Zeeland zijn daarom met het waterschap waterbeelden opgesteld voor de dan optredende waterdiepte en inundatieduur. De waterbeelden zijn nu openbaar en worden gebruikt om Zeeland voor te bereiden op extreme neerslag. De provincie heeft in 2026 de gevolgen in beeld voor de eigen infrastructuur (wegen, kunstwerken, steunpunten) en maatregelen geformuleerd voor gevolgbeperking. Daarmee is de provincie beter voorbereid op extreem weer. Onder coördinatie van de provincie, het waterschap en de veiligheidsregio worden dit jaar met de beheerders van vitale infrastructuur de gevolgen voor hun *assets* ingeschat en handelingsperspectieven opgesteld. De resultaten van alle bovenregionale stresstesten moeten in 2027 landen in de Nationale aanpak wateroverlast.

Vergroening en klimaatadaptatie bedrijventerreinen

De afgelopen jaren zijn met subsidie van de provincie ca. 15 bedrijfsperven vergroend en klimaatadaptief ingericht. Deze voorbeeldprojecten worden gepromoot om andere bedrijven te inspireren. Daarnaast wordt een subsidieregeling voorbereid om ook gemeenten en samenwerkende bedrijven te stimuleren tot vergroening en klimaatadaptatie op bedrijventerreinen.

Klimaatadaptatie als onderdeel van besluitvorming

In de voorgaande paragrafen is beschreven hoe klimaatadaptatie expliciet wordt betrokken bij de besluitvorming. Dit is echter nog geen vanzelfsprekendheid. Besluitvorming vraagt om een afweging van verschillende belangen, terwijl concrete handelingsperspectieven, voldoende middelen of de benodigde prioriteit niet altijd aanwezig zijn.

De komende periode werken we aan het structureel meewegen van klimaatadaptatie in alle relevante besluiten. Daarbij hanteren we het principe 'pas toe of leg uit': we treffen klimaatadaptieve maatregelen of motiveren waarom we daarvan afzien. In dat laatste geval maken we inzichtelijk welke gevolgen en resterende klimaatrisico's dit met zich meebrengt, zodat deze expliciet onderdeel zijn van de bestuurlijke afweging.

Deltaprogramma: Zuidwestelijke Delta

Wij hebben input geleverd voor het uitvoeringsprogramma ZWD 2050. De herijking van de voorkeursstrategie van de ZWD is hier een onderdeel van. Het uitvoeringsprogramma ZWD 2050 is in mei door het gebiedsoverleg ZWD vastgesteld en in april ter informatie geagendeerd in PS. Het programmteam Zuidwestelijke Delta werkt nu aan de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma ZWD via de lijnen zoals die in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen: 6 focuspunten, de langetermijnverkenning en het kennisspoor.

Colofon

Tekst

Provincie Zeeland

Beeld

Beeldbank

Contact

klimaatenergie@zeeland.nl

www.zeeland.nl

www.zeeland.nl/zeelandverandertmee